

Saksframlegg

Pedagogisk utviklingsplan 2014-2017

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
39/14	Tjenesteutvalget	04.06.2014
55/14	Kommunestyret	19.06.2014

Rådmannens forslag til vedtak:

Vedlagte forslag til ny pedagogisk utviklingsplan 2014-2017 for grunnskolen i Søgne vedtas.

Saksprotokoll i Tjenesteutvalget - 04.06.2014

Behandling:

Orientering ved skolefaglig rådgiver Tor Johan Haugland i forkant av behandlingen.

Til behandling forelå rådmannens forslag til vedtak:

Vedlagte forslag til ny pedagogisk utviklingsplan 2014-2017 for grunnskolen i Søgne vedtas.

Repr. Oscar Lohne (H) fremmet fellesforslag på vegne av Høyre og Frp:

Tjenesteutvalget utsetter behandlingen av pedagogisk utviklingsplan 2014-2017 med følgende begrunnelse:

Utvalget er av den oppfatning at den pedagogiske utviklingsplanen for kommende 4-årsperiode, legger for liten vekt på tiltak rettet mot de flinke elevene. Utvalget ber derfor administrasjonen utarbeide en plan som også gir utfordringer til de elevene som ligger over gjennomsnittsnivå.

Tjenesteutvalget ber om at saken kommer til ny behandling høsten 2014

Votering:

Fellesforslaget satt opp mot rådmannens forslag til vedtak. Fellesforslaget vedtatt med 6 (H, FRP) mot 4 stemmer (SV, AP og SP).

Vedtak:

Tjenesteutvalget utsetter behandlingen av pedagogisk utviklingsplan 2014-2017 med følgende begrunnelse:

Utvalget er av den oppfatning at den pedagogiske utviklingsplanen for kommende 4-årsperiode, legger for liten vekt på tiltak rettet mot de flinke elevene. Utvalget ber derfor administrasjonen utarbeide en plan som også gir utfordringer til de elevene som ligger over gjennomsnittsnivå.

Tjenesteutvalget ber om at saken kommer til ny behandling høsten 2014

Bakgrunn for saken:

Skoleeier har ifølge opplæringsloven §13-10 ansvar for at kravene i opplæringsloven og forskrifter til denne blir oppfylt. Skoleeier er ansvarlig for å ha et forsvarlig system for både vurdering av om kravene blir oppfylte, og for oppfølging av resultatene av disse vurderingene. Til dette ansvaret følger det å sikre skolene nødvendige betingelser og redskap for å følge opp lovverk. Som en del av oppfølgingsansvaret har kommunestyret vedtatt en pedagogisk plattform for utviklingsarbeidet i Søgne-skolen: Pedagogisk utviklingsplan. Denne angir retning, prioriteringer og målsettinger innenfor arbeidet med læringsmiljø og læringsresultater. Fokuset på og balansen mellom læringsmiljø og læringsresultater, speiles blant annet i generell del og fagplandelen i Kunnskapsløftet.

Vi har lagt bak oss angitt periode for pedagogisk utviklingsplan 2010-13. Skoleåret 2013/14 har vært brukt til evaluering av arbeidet. Det har vært lagt opp til en prosess som har ledet fram til forslag til prioriterte satsingsområder og målsettinger for ny periode, 2014-2017. Det vises for øvrig til egen orientering om planlagt prosess til Tjenesteutvalget (RS 65/13) i november 2013.

Det er naturlig at ny pedagogisk utviklingsplan fanger opp kjerneelementer knyttet til gode læringsmiljø og læringsresultater.

Saksutredning:

Pedagogisk utviklingsplan er et viktig verktøy i utviklingsarbeidet i skolen. Skoleeier setter retning, og angir definerte områder og målsettinger som skolen skal prioritere de neste årene. Flere ulike forhold bør være avgjørende for valg av satsingsområder, ikke minst hva forskning sier er særlig viktige for læring og utvikling. De senere årene har ledende forskere nasjonalt og internasjonalt blitt stadig mer samstemte. Satsingsområdene i planen for 2010-2013 var godt

forankret i nyere forskning, og forslag til satsingsområder de neste årene hviler også tungt på forskning.

Det understrekes at et utvalg av få satsingsområder ikke innebærer at man ikke skal bruke tid å bli bedre på andre områder, men planen vil altså tydeliggjøre prioriteringer. Man erkjenner at dersom man skal få høyere kvalitet og bedre resultater, må man spisse satsingen, og holde fast i et begrenset antall satsingsområder, over lang tid. Endring på systemnivå (skolenivå, kommunenivå) tar tid, gjerne 5-7 år med systematisk arbeid.

I arbeidet med å komme fram til forslag til ny plan, har vi blant annet tatt i bruk et digitalt kvalitetsutviklingsverktøy kalt PULS. PULS fungerer som et verktøy i det pedagogiske arbeidet i skolen. Verktøyet gir oss mulighet til blant annet å sammenholde egne resultater med egne kvalitetsvurderinger (vurderinger av egen praksis opp mot de handlinger som forskning viser gir høy kvalitet og mer læring). PULS gir skolene og skoleeier bedre muligheter til fortløpende å sjekke ut om man er på rett vei i utviklingsarbeidet, om de tiltakene som settes

inn blir gjennomført, og i hvilken grad de gir effekt. Systemet understreker betydningen av å forstå hva kvalitet er, og forskjellen mellom mål og resultatindikatorer. Kvalitet i skolen handler om mer enn bare resultater målt på prøver og kartlegginger og i spørreundersøkelser. Bruken av PULS inngår som en del av Søgne kommunes arbeid for å oppfylle kravene i forskrift til opplæringsloven §2-1 «Skolebasert vurdering».

Forskning og erfaring understreker betydningen av å holde fast i satsingsområder over tid. Resultater og evaluering knyttet til pedagogisk utviklingsplan 2010-2013, blant annet presentert i Tilstandsrapporten for 2013, viser at vi har beveget oss i positiv retning på flere av våre prioriterte områder. Dette gjelder kanskje først og fremst vurdering for læring. Samtidig ser vi at vi ikke har kommet så langt som ambisjonene tilsa innenfor grunnleggende ferdigheter. Dette bekreftes blant annet av skolenes egenvurdering av egen praksis sett opp mot kvalitetskjennetegn.

Det har vært diskutert på skoler og i rektormøter hvorvidt man i enda større grad bør begrense antall satsingsområder i ny plan. For mange satsingsområder tar gjerne fokus fra det aller viktigste, og man reduserer mulighetene for å gjøre det viktigste grundig. Konklusjonen har endt opp med å bli en anbefaling om at planen begrenser seg til følgende to prioriterte satsingsområder:

1. Lesing
2. Inkluderende læringsmiljø

Skolens viktigste oppgave handler om elevenes læring. I arbeidet med dette blir det da viktig å fokusere på det som har størst betydning for elevenes læring og den utrustningen de trenger videre i livet.

Leseresultatene de siste årene, skolenes egen kvalitetsvurdering av leseopplæringen, samt lærere og skolelederens ønsker for satsingsområder videre, tilsier at lesing bør inngå i ny pedagogisk utviklingsplan. Lesing er en grunnleggende ferdighet i gjeldende læreplan, og er et redskap for læring i alle fag. Elevene trenger å være funksjonelle lesere for å kunne fungere i senere skoleløp, framtidig arbeidsliv og samfunnet for øvrig. En funksjonell leser kjennetegnes at han/hun kan lese og skrive på et nivå som gjør det mulig å forstå og kommunisere normalt i den konteksten eleven inngår i. Leseresultatene våre, spesielt etter småskoletrinnet, har gjennom flere år ikke vært så gode som forutsetningene i kommunen skulle tilsa. Gode leseferdigheter har ikke bare betydning for læringsutbytte i de ulike fagene, men gir elevene våre også bedre forutsetninger for dannelse. Dannelse er en sosialiseringssprosess som fører til at man blir kjent med, forstår, behersker og kan delta i vanlige kulturformer. Dannelse innebærer et sosialt handlingsrepertoar, og gjennom tilgang til og forståelse av ulike tekster blir elevene kjent med ulike kulturformer.

Andelen elever med vedtak om spesialundervisning er relativt høy, og vi ser blant annet fra de siste års Elevundersøkelse at det fremdeles er for mange elever som opplever mobbing. Søgne kommune er nylig blitt med i en stor regional satsing i Knutepunkt Sørlandet på inkluderende læringsmiljø. Satsingen er forankret i Regionplan Agder 2020, og skal gå i perioden 2014-2016. Regionplanen er blant annet opptatt av levekårsproblematikk og betydningen av å ruste alle elever for fullføring av videregående opplæring. Det er naturlig at satsingen på inkluderende læringsmiljø integreres i lokale styringsdokumenter. Forskning viser at et godt læringsmiljø er en forutsetning for læring, god helse og trivsel. Kunnskapsløftet understreker videre at alle elever skal inkluderes og oppleve mestring. I Stortingsmelding nr 18 (2010-11) vises det til at mangfoldige elevgrupper vil bidra til at elevenes ulike styrker og interesser vil gi impulser til hverandre og bidra til motivasjon for læring. I meldingen legges det fram forskning som viser at inkludering under gitte forutsetninger gir best læringsutbytte for alle. I Søgne-

skolen ønsker vi at elevene våre skal oppleve å være inkludert i et faglig og sosialt fellesskap, også de elevene som har vedtak om spesialundervisning.

Andre aktuelle satsingsområder til ny pedagogisk utviklingsplan som i særlig grad ble trukket fram gjennom prosessen på skoler og i rektormøter gjennom 2013/14 var:

- IKT
- Regning
- Klasseledelse
- Vurdering for læring
- Skole/hjem-samarbeid

Det er naturlig at alle disse områdene, på grunnlag av lokale behov, vurderinger og prioriteringer på enkeltskoler, blir trukket inn i arbeidet med å støtte opp om de to satsingsområdene. For eksempel vil bruk av metodikk og læremidler knyttet til IKT kunne støtte opp om god leseopplæring. Veiledet lesing egner seg godt som metodikk også inn mot tekstopp-gaver i matematikkundervisningen. Vi vet at god klasseledelse og lærerens relasjonskompetanse er viktig i arbeidet med å bygge og opprettholde gode, inkluderende læringsmiljø. God underveisvurdering bidrar til utvikling av gode leseferdigheter. Et godt skole/hjem-samarbeid vil kunne støtte opp om både leseopplæring og utvikling av sosiale ferdigheter som bidrar til gode, inkluderende læringsmiljø.

Det vises for øvrig til vedlagte forslag til ny pedagogisk utviklingsplan. Tiltak knyttet til prioriterte satsingsområder og målsettinger i planen vil utarbeides av skolene og administrativ skoleeier. Disse vil bli lagt inn i PULS, og fortløpende fulgt opp. Tiltakene vil ikke minst handle om ulike former for kompetanseutvikling. Det vises til at egen kompetanseutviklingsplan for skolene planlegges utarbeidet i løpet av høsten 2014. Årlig Tilstandsrapport, jf. opplæringsloven §13-10, vil rapportere på arbeidet med pedagogisk utviklingsplan.

Pedagogisk utviklingsplan 2014-2017

Grunnskolen

Pedagogisk utviklingsplan 2014-2017

Skolen er den arenaen som har størst mulighet til å påvirke et menneskes liv, fordi barn og unge tilbringer hoveddelen av oppveksten sin der. Det er derfor av stor betydning hva skolen velger å fokusere på i sitt daglige arbeid, og at de har et bevisst forhold til det store arbeidet de utfører. Hvorvidt barn opplever mestring og sosialt felleskap i skolen, er avgjørende for hvordan voksenlivet deres blir.

Når en kommune skal bestemme seg for hva det skal settes spesielt fokus på i skolen, er det uendelig mye å velge blant – fordi samfunnsoppdraget er mangfoldig, og de gode formålene mange. Heldigvis er det forsket mye på hva som virker i skolen, og hva som er avgjørende for å legge grunnlaget for gode liv. Det fine er at forskningen bekrefter det vi alle vet – utdanning og evne til å fungere sosialt, er grunnlaget for å finne sin plass i det komplekse samfunnet vi lever i.

For å fungere sosialt i samfunnet, trenger et barn å oppleve seg inkludert og som del av et fellesskap. For å mestre fagene, må barnet kunne lese og tolke innholdet i både skjønnlitterære og faglige tekster. Disse to elementene bygger grunnmuren i et menneskes liv. Derfor har skolene i Søgne bestemt seg for at hovedsatsingsområdene i den pedagogiske utviklingsplanen skal være lesing og inkluderende læringsmiljø.

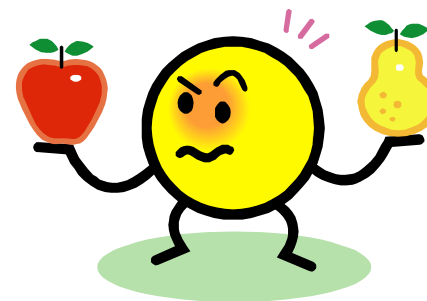
*Liv Landaas
Kommunalsjef oppvekst*

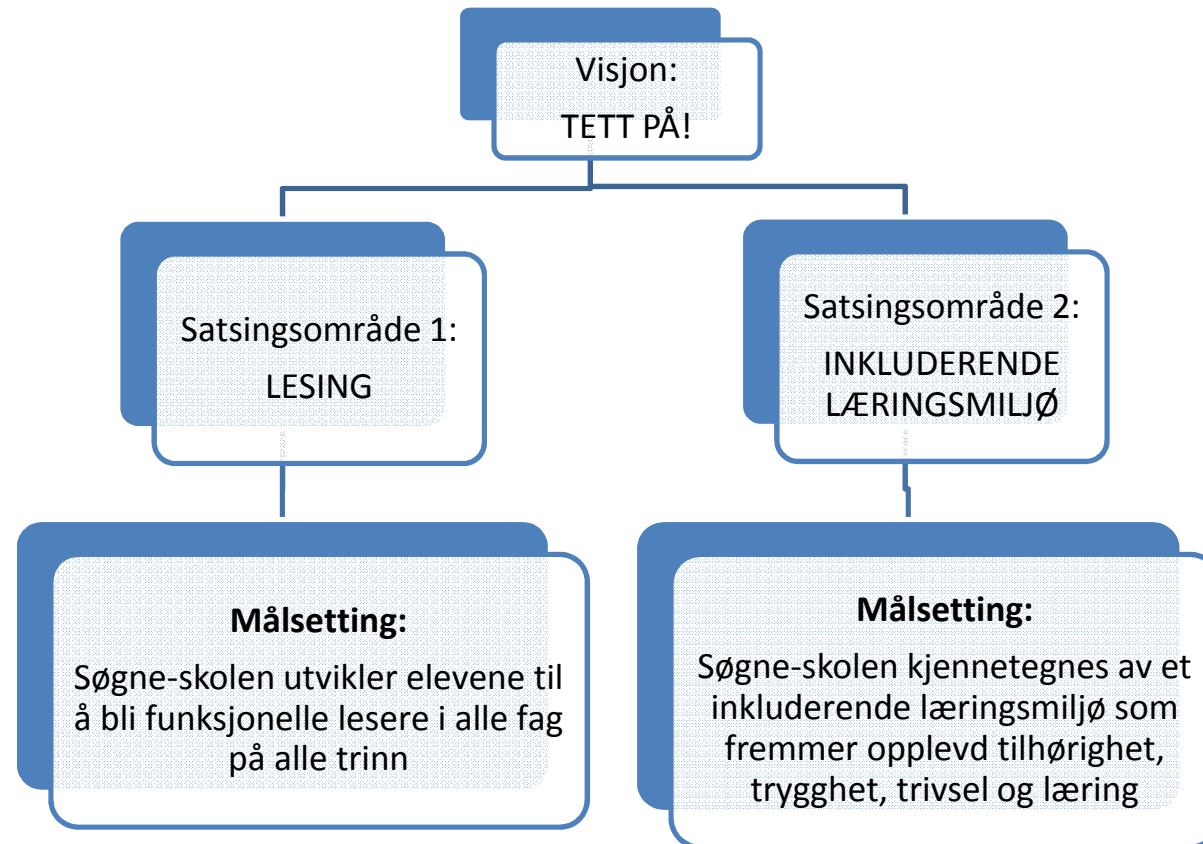
Pedagogisk utviklingsplan 2014-2017

«The main thing is to keep the main thing the main thing»

(Sonny Donaldson)

Pedagogisk utviklingsplan 2014-2017

Pedagogisk utviklingsplan 2014-2017

For å gjøre noe med et problem, må vi erkjenne at vi faktisk har et problem, og at det er behov for å løse dette.

- *Leseresultater de siste årene viser at vi har for få elever er funksjonelle lesere.*
Leseresultatene på nasjonale prøver i kommunen de siste årene har vært svakere enn forutsetningene i Søgne gir muligheter for. Skolenes egenvurdering av kvaliteten på leseopplæringen understreker at det er et behov for å bli bedre.
- *For mange elever har ikke utbytte av det ordinære opplæringstilbudet i klassen.*
På ungdomsskolenivå har de siste årene cirka hver åttende elev hatt vedtak om spesialundervisning. På barneskolene har cirka hver fjortende elev hatt spesialundervisning.
- *Det må bygges kultur og kompetanse blant ansatte i pedagogisk refleksjon og analyse.*
Forskning understreker betydningen profesjonelle lærende fellesskap har for elevens læring. Det er først de de siste årene dette arbeidet er satt ordentlig på dagsorden i Søgne. Skolene og lærerne forteller at de framover har behov for mer tid til dette arbeidet.
- *Skolene må ha et felles elev- og læringssyn som understøtter idealet om et inkluderende læringsmiljø*
Vi opplever forskjeller i elev- og læringssyn, noe som blant annet kan gjøre det ekstra krevende å jobbe for at elever til tross for faglige og/eller sosiale utfordringer skal oppleve inkludering og fellesskap. Det kan være for eksempel være uenighet om en elev bør få deler av opplæringen i eller utenfor klassen, på skolen eller på alternativ opplæringsarena. I perioden 2007-2012 hadde nesten hver fjerde elev med spesialundervisning denne hovedsakelig som enetimer. Ingen elever hadde spesialundervisningen hovedsakelig i klassen. Verdier og holdninger er én del av kompetansebegrepet, og ligger til grunn for motivasjon og mobilisering i arbeidet med målsettinger.
- *Det vil alltid være behov for å redusere antallet elever som blir mobbet.*
Med et positivt unntak høsten 2013, viser tallene fra Elevundersøkelsen de siste årene at cirka 5 % av elevmassen jevnlig opplever mobbing.

Pedagogisk utviklingsplan 2014-2017

Vurdering av måloppnåelse vil i første rekke ta utgangspunkt i følgende:

- Lærere og skolelederens kvalitetsvurdering av skolens leseopplæring og læringsmiljø (egenvurdering med utgangspunkt i kvalitetskjennetegn i PULS)
- Elevenes vurdering av skolens leseopplæring og læringsmiljø (Elevundersøkelsen)
- Foreldrenes opplevelse av skolens læringsmiljø (Foreldreundersøkelsen)
- PPTs vurdering av egen praksis og kompetanse knyttet til systemarbeidet med inkluderende læringsmiljø (egen undersøkelse)
- Andel elever som omfattes av ordinær, tilpasset opplæring
- Omfang av segregerende tiltak innenfor spesialundervisning
- Leseresultater på nasjonale prøver og nasjonale kartleggingsprøver i lesing
- Sluttvurdering i basisfagene norsk, engelsk og matematikk (standpunktkarakterer og eksamenskarakterer på 10.trinn)
- Grunnskolepoeng

Pedagogisk utviklingsplan 2014-2017

Delmål – forutsetninger for måloppnåelse:

- Skolene har **kvalitetskjennetegn** på god leseopplæring og inkluderende læringsmiljø, det vil si har beskrevet sentrale kjennetegn ved praksis som støtter opp om disse to områdene.
- Hver skole har egne spesifikke **læringsmål** for organisasjonen, det vil si har klargjort hva skolen og den enkelte lærer må *lære seg* for at skolen skal oppnå hovedmålene.
- Alle lærere har god **kompetanse** i leseopplæring, og utøver praksis i tråd med sentrale kjennetegn på god leseopplæring
- Søgne-skolen har felles gjennomgående **leseplaner** 1.-10.trinn
- Alle skolene har effektive **oppfølgingsrutiner** etter kartlegging av leseferdigheter, og ved å bruke disse følger skolene raskt opp med tilpasset leseopplæring
- Søgne-skolen og den enkelte skole kjennetegnes av et **felles elev- og læringssyn** som støtter opp om inkluderende læringsmiljø
- Skolene har hensiktsmessige **system og rutiner knyttet til § 9a-3** i opplæringsloven, og disse brukes aktivt og sikrer god oppfølging av elevenes psykososiale miljø
- **System for pedagogisk analyse og refleksjon** videreutvikles og brukes aktivt på skolene. Systemet innebærer at det legges til rette for systematisk utprøving, erfaringsdeling, evaluering og læring på tvers.
- **Samarbeidet mellom skolene og PPT** kjennetegnes av at det legges stor vekt på systemarbeid og førtilmeldingsfasen

Modell for utviklings- og endringsarbeidet

Kilde: Skandsen, Wernæs, Lindvid - «Entusiasme for endring» (2011)

